

Bestijarij podsvijesti - Terra incognita

Cvijanović, Dorotea

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, The Academy of Arts Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:134:668251>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU

ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST

STUDIJ LIKOVNE KULTURE

SMJER: SLIKARSTVO

DOROTEA CVIJANOVIĆ

**BESTIJARIJ PODSVIJESTI- TERRA
INCOGNITA**

DIPLOMSKI RAD

Mentor: izv. prof. art. Domagoj Sušac

U Osijeku, 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. RAZRADA	4
3. ZAKLJUČAK	6
4. SAŽETAK	7
5. LITERATURA	8
6. PRILOZI	9

1. Uvod

Ljudi koji su živjeli u doba Paleolita, primitivnog individualizma, koriste sliku kao oruđe ili oružje magijskog postupka. Magija koja nije znala za molitve niti bila povezana sa duhovnim bićima. Postupak bez misterije, slike koje su služile svrsi magije. Slike koje su predstavljale želju i želju za ispunjenjem. Životinje na slici nije ubijala želja za njihovim ubijanjem, misao ili vjera, već magijsko djelovanje slike. Paleolitski čovjek u trenutku slikanja je stvarao pravu životinju, promatrajući pokret, oslušujući šum. Prodirao je u samu njezinu srž i prikazivao njezino iskonsko, animalno.

Magijski postupci paleolitskog čovjeka i postupci umjetnika koji želi samoizraziti svoju nutrinu, odnosno prikazati problematiku osobnog iskustva, povezujem kroz svoje slike prikazivanjem unutarnjeg stanja svijesti.

2. Razrada

Osnovna uporišna točka mog rada je nagon, podsvjesni unutarnji poriv za izražavanjem. Ostavljanjem traga na nekakvoj površini, bojom, pokretom kista i onim emocijama koje proživljavam tijekom rada, i ne samo rada, jer ne bi bilo daleko od istine reći, kako te emocije živim i u vrijeme kada ne slikam.

Deformacijom oblika, oplošnjavanjem, suprotstavljam se ikoničkom prikazivanju. Okrećem se unutrašnjosti, egzistenciji, vlastitoj krizi, fantazijama, doživljaju, kako svijeta tako i same sebe.

Kroz likovnu formu izražavam vlastitu unutrašnjost. Kojim sredstvima izraziti unutarnje stanje, kada je misterija? Jedino čime mogu predočiti jest svojim kretanjem u prostoru i tjelesnim ponašanjem, ostavljanjem traga na slikarskoj površini. Naravno da za sve maloprije navedeno postoji razlog. Razmišljajući i tragajući po literaturi mogla bih zaključiti kako je čovjek oduvijek imao potrebu izraziti se na određen način, stoga je koristio govornu ili pisanu riječ kako bi što lakše predočio smisao onoga o čemu promišlja. Svakako, čovjek se prije mogućnosti verbalne komunikacije i bilo kakvog artikuliranog govora sporazumijevao, ostavljao trag o sebi onima koji dolaze iza njega vrlo vjerojatno bez izričite namjere za porukom. Po neki crtež, znak ili simbol. Možda kao zagonetku ili puki opis. Pomalo skriveno i neodređeno, u skladu sa znanjem i materijalom koji su mu bili dostupni. Sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća nasuprot minimalističkoj umjetnosti i hiperrealizma pojavljuje se izreka koja označava umjetnost nastaloj u primitivističkom i gestualnom duhu, „Loše slikarstvo“. Termin „Novi divlji“ označava ekspresionističke slikare koji su svojim djelima izražavali simulacije izraza, simbola, emocija.

Ove slike su moj trenutni izražaj, podsvjesno izazvan, bez priprema i skica, bez želje da se dopadnu, a opet podsvjesne želje za samozadovoljnošću jednako kao za samoodržanjem. Zato je simbolika višeznačna, jer kada se izražava simbol onda smo upućeni ka idejama koje nisu u domašaju razuma.

Svako naše iskustvo, kroz generacije prenošeno, kao priča koja se prepričava s koljena na koljeno, je modificirano, ali ona osnovna nit, sama bit, ono podsvjesno, ostaje isto. Možda je to još jedna veza, uz sve ostalo što podsvjesno činim, s onim što je iskonsko u čovjeku. Stoga sam mišljenja da je svijet djece koja podsvjesno i iskreno i bez razmišljanja, kao i svijet "primitivnog čovjeka" daleko kompleksniji. Vidici tog svijeta otvoreniji. Ono što se u

modernom društvu ne može objasniti "zdravim razumom" teško da itko može priopćiti i zamisliti bilo kakvo događanje. Mislim da bi to u biti i bio pravi odgovor na pitanje– zašto. Moje svjesno će reći ne znam.

Trag na slikama je onaj trag koji sam osjećala u sebi, kao svoje drugo ja, trag je ostajao onako kakva sam na neki način i ja po prirodi, temperamentna, i ta mogućnost izražavanja je u meni stvarala posebnu strast i poseban užitak. Koliko god se činilo nemoguće pokušavala sam da bez nekakve kontrole razuma slikam, neopterećeno, a opet izuzetno zahtjevno. Gestama sam pokušala prikazati svoju unutarnju nužnost. Pokretima ruku, tijela izražavam trenutnu emociju i stanje duha. Gesta kao prenositelj nečega što je naša sama suština je u službi nagona koji po nekad je prikriven tolikim "slojevima" i zataškan da ga čovjek možda i ne prepoznaje. Iako zna da je tu i da je u njegovoj prirodi, vremenom, odnosno već tisućama godina, sve više "razuman" čovjek pokušava prikriti i držati pod kontrolom svoje nagone. Životinje na slikama su u službi prikazivanja vlastite unutrašnje prirode. One nisu određene, kao vrsta, već su sve obuhvaćene u jednoj formi. Prikazujem samu bit životinje, njezinu animalnost.

3. Zaključak

Haptičko suočavanje sa slikom otkriva nove hedonističke dimenzije tijekom rada. Vidljivim potezima kista odajem tjelesno ponašanje i kretanje. Slikama evidentiram svoje postojanje, u određenom trenutku, prostoru i vremenu. Slojevi koji sadrže vlastiti trag, doživljaj i nutrinu o kojima se ne može govoriti, već se mogu jedino načiniti.

4.Sažetak:

Polazišna točka mog rada je nagon, prikazivanje unutarnjeg stanja svijesti. Deformacijom forme, oplošnjavanjem, suprostavljam se ikoničkom prikazivanju. Okrećem se unutrašnjosti, egzistenciji, vlastitoj krizi, fantazijama, doživljaju, kako svijeta tako i same sebe. Tjelesnim kretanjem u prostoru i ostavljanjem traga na površini predočavam svoju nutrinu. Pokretima ruku, tijela izražavam trenutnu emociju i stanje duha. Na slikama prikazujem bit životinje neodređene vrstom već animalnošću koja je u službi prikazivanja unutarnje prirode i bilježenja tjelesnog kretanja. Ove slike su dokaz vlastitog postojanja u prostoru i vremenu čiji slojevi kriju ono o čemu se ne može govoriti, već samo učiniti.

Ključne riječi: nagon, gesta, pokret, animalnost, podsvijest, poriv, magija

5.Literatura:

Šuvaković M. (2005), Pojmovnik suvremene umjetnosti, Zagreb: Horetzky

Hauzer, A. (1966.) Socijalna istorija umetnosti i književnosti, Beograd : Kultura

Jung, C. G.(1987.) Čovjek i njegovi simboli, Zagreb :Mladost

6.Prilozi:

Prilog 1: Bestijarij podsvijesti- Terra incognita

Prilog2: Bestijarij podsvijesti- Terra incognita